

Профілактика та подолання булінгу

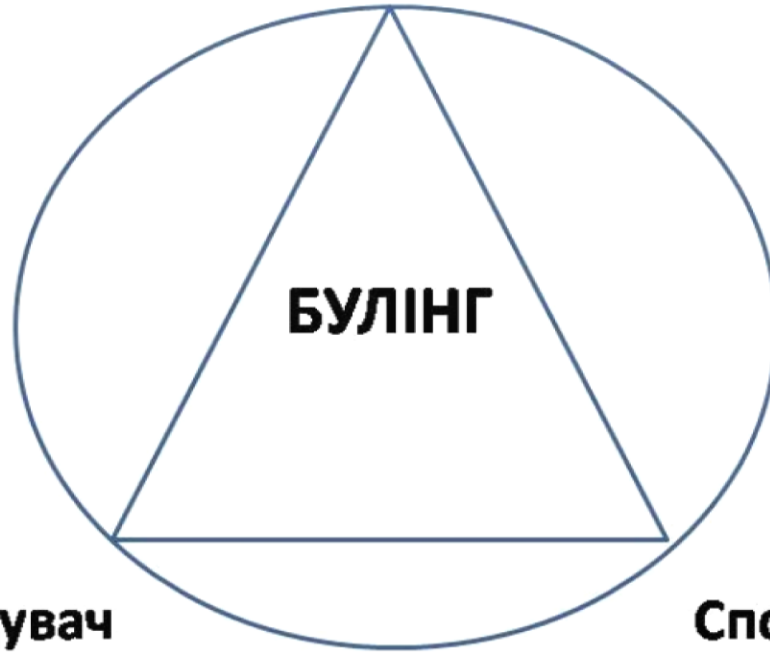
Підготувала:
соціальний педагог Л.А.Дивнич

**Що
робити?**

**ЖЕРТВА МОЖЕ САМА
СКАЗАТИ “СТОП”**

Жертва

Переслідувач

Спостерігач

КОНСТРУКТИВНЕ ВИРІШЕННЯ

Учасник

Учасник

Учасник

7 кроків до припинення цькування

- ▶ 1. Назвати явище.
- ▶ 2. Дати однозначну оцінку.
- ▶ 3. Визначити булінг як проблему групи.
- ▶ 4. Активізувати моральне почуття і сформулювати вибір.
- ▶ 5. Сформулювати позитивні правила життя в групі і укласти контракт.
- ▶ 6. Моніторинг і підтримка позитивних змін.
- ▶ 7. Гармонізувати ієрархію.

Технології реагування на виявлені факти булінгу:

- При встановленні факту або підозрі на наявність булінгу батьки або вчитель повідомляє про це адміністрацію закладу.
- Адміністрація спільно з психологічною службою школи невідкладно реагує на представлені факти.
- Безпосередня робота класного керівника, практичного психолога та соціального педагога з булерами та жертвами.
- Бесіда з учнями класу щодо з'ясування проявів булінгу.
- Бесіда окремо з булерами та окремо з жертвами третирування.
- Бесіда окремо з батьками булерів та окремо з батьками жертв булінгу щодо ситуації, що склалася та визначення шляхів її подолання.
- Відпрацювання навичок поведінки жертв та виведення їх зі стану жертви.
- Рекомендації класному керівникові у випадку.

Алгоритм реагування на виявлені або встановлені факти булінгу:

- якщо дитина стала свідком булінгу в закладі освіти, вона може розказати про це батькам, вчителю, психологу або безпосередньо директору;
- дитина може звернутись на гарячу лінію «Ла Страда - Україна», до соціальної служби з питань сім'ї, дітей та молоді, до Національної поліції або Центру надання безоплатної правової допомоги;
- якщо свідком булінгу став педагог або інший працівник школи, то він має повідомити керівника закладу незалежно від того, чи покаржилась йому жертва булінгу чи ні;
- після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника закладу освіти у письмовій формі про випадок булінгу;
- директор школи має з'ясувати всі обставини булінгу, скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу та окреслити подальші дії (до складу такої комісії можуть входити педагоги, психолог, соціальний педагог, батьки постраждалого та «булера», керівник закладу та інші зацікавлені особи);
- якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то очільник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.
- у разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України.

Напрямки превентивної роботи:

- позитивний статус дитини (потенційної жертви булінгу);
- важливість спільної роботи у колективі;
- навички асертивної поведінки та позитивне ставлення до себе;
- засуджуйте деструктивну й асоціальну поведінку учнів;
- осмислення власної поведінки;
- прагнення до самовдосконалення.

Найкращим способом профілактики

- є створення кодексу правил поведінки в закладі,
- співпраця між шкільною адміністрацією, педагогами, батьками учнів, які стали учасниками булінгу,
- діти повинні знати, куди вони можуть звернутися за допомогою.

Телефон національної дитячої
гарячої лінії

Основні завдання корекційної роботи з жертвами шкільного булінгу:

- сформувати навички упевненої поведінки, позитивне самосприйняття;
- розвинути навички конструктивного спілкування, комунікативну компетентність;
- підвищувати рівень емоційної комфортності шляхом зниження тривожності;
- створити психологічний комфорт для отримання жертвами булінгу позитивного досвіду підтримки і довіри;
- формування толерантності, емпатійності в учнів;
- ретельно вивчати і аналізувати підґрунтя цього явища в кожному конкретному випадку.

Попередження булінгу серед дітей на основі соціально-емоційного навчання:

- розвивати навички ефективного спілкування з однолітками (наприклад, як правильно задати питання, висловити підтримку, вносити пропозиції);
- сприяти розвитку вмінь шукати допомогу та підтримку в однолітків або дорослих
- (батьків, педагогів, шкільного психолога, соціального педагога);
- актуалізувати знання та уявлення учнів про негативні наслідки булінгу
- (проведення лекцій, бесід, обговорення відеоматеріалів, зустрічі з фахівцями служб міста);
- **Рольові ігри, тренінги:**
- «Як поводити себе, якщо ти став жертвою булінгу», «Що я маю робити, якщо я став свідком булінгу», «У разі булінгу – до кого я можу звернутися»;

Книги на тему цькування:

- Лэйн Дэвид А. **«Школьная травля (буллинг)»** — рекомендації для створення емпіричних моделей булінгу в кожному окремому випадку для створення на їх основі стратегії втручання. Рекомендовано для широкого кола читачів.
- Стельмах С. **«Булінг у школі та його наслідки»** — рекомендовано для викладачів, шкільних психологів та соціальних педагогів.
- Андрій Богословський **«Верочка»** — коротке оповідання російською мовою про випадок цькування з погляду дитини-спосетрігача. Рекомендовано для обговорення в групах разом з психологом або соціальним педагогом.
- Джоді Піколт **«Дев'ятнадцять хвилин»** — історія, заснована на реальних подіях, та розповідає про учня старшої школи в містечку Стерлінг (США), який прийшов у школу зі зброєю і впродовж 19 хвилин вбивав дітей та викладачів. Хто він — злочинець, чи жертва? Рекомендовано для обговорення з учнями старших класів та студентами.
- Бел Кауфман **«Вверх по сходах, що ведуть вниз»** — роман внучки відомого письменника Шолом Алейхема. Він майже повністю складається із записок, шкільних творів, листів та документів та описує прагнення молодої вчительки вплинути на думки та серця учнів. Рекомендований для широкого кола читачів.
- Гевин Екстенс **«Всесвіт проти Алекса Вудса»** — курйозний роман про 10-річного героя, в якого влучив метеорит. Як це вплинуло на його життя і чи є спосіб щось змінити?
- Панас Мирний **«Хіба ревуть воли, як ясла повні»**. Радимо обговорити з учнями першу частину роману, яка описує важке дитинство головного героя - Чіпки.

Фільми для обговорення

- **«Чучело»** (1983), режисер Ролан Быков — відомий радянський фільм про шкільне цькування, жорстокість і зраду товаришів.
- **«Мост в Терабітію»** (2007), режисер Габор Чупо. Він піднімає проблеми дорослішання, спроби захиститися від зовнішнього жорстокого світу.
- Проект **«Задира»** (2011), режисер Лі Хірш. Телевізійний проект, в якому автори досліджують життя п'яти американських школярів та їх родин впродовж навчального року і намагаються розібратися в причинах виникнення булінгу.
- **«Говори»** (2004) режисерка Джессіка Шарзер — історія про те, як популярна учениця зазнає цькування. Фільм досліджує табуйовані теми, булінг.
- **«Чудо»** (2017) режисер Стівен Чбоскі. Фільм про роль батьків у ситуаціях, коли їх дитина зазнає цькування, про особливу дитину і способи вирішення конфліктів у навчальному закладі.
- Серіал **«13 причин чому»** (1-2 сезони), автор Брайан Йоркі — гучний серіал про причини самогубства молодої дівчини — школярки.

ПРИТЧА ПРО ЖОРСТОКІСТЬ

В одному з монастирів Шаоліню майстер навчав учня. І якийсь учень поставив майстру запитання: «Учителю, а як довідатися, наскільки я жорстокий?».

«Щоразу, коли ти завдаватимеш удару своєму ворогу, уяви себе на його місці і відчуй його біль. І якщо один раз ти не відчуєш болю — знай, жорстокість поглинула тебе».

Будьмо толерантними один до одного, до самих себе.

**ДЯКУЮ ЗА УВАГУ
УСПІХІВ НАМ!!!**

ЗУПИНИМО БУЛІНГ РАЗОМ!

